
לא סופי

כאב כרוני מושגי יסוד

Prof. Pesach Shvartzman
Department of Family Medicine
Pain and Palliative Medicine Unit
Clalit Health Services- South District
Ben-Gurion University of the Negev
Beer-Sheva, Israel

לא סופי

Most common chronic conditions (USA)*

	< 45 years	45-64 years	65+ years
Arthritis	24.8	193.	387.0
Hearing impairment	44.0	178.5	368.0
Hypertension	30.7	2442.	306.0
Heart disease	24.3	152.7	302.3
Orthopedic problem	94.0	159.6	17.96
Chronic sinusitis	99.1	148.0	111.2
Visual impairment	27.0	63.5	94.2

* per 1,000 (1992)

לא סופי

Common Chronic Pains

- Headache
- MSK pain: Low back pain, Knee/Hip osteoarthritis
- Cancer Pain
- Trigeminal Neuralgia
- Complex Regional Pain Syndrome
- Post Herpetic Neuralgia
- Diabetic Neuropathy

לא סופי

Chronic Pain Syndromes in Children

- CRPS and neuropathic pain
- Headache
- Recurrent Abdominal Pain
- JRA, chronic arthritides, musculoskeletal pain
- Sickle cell pain
- Cancer pain

לא סופי

מה כאב ?

חוויה תחושתית ורגשית סובייקטיבית. לא נעימה על רקע פגיעה פיזית או פגיעה הנתפסת ככזו על ידי הסובל

IASP - 1986

לא סופי

עובדות נוספות על כאב כרוני בגיל המבוגר

- גיל – גורם הסיכון העיקרי להעדר טיפול טוב בכאב
- מס' הקשישים המטופלים במרפאות כאב ייחודיות נמוך ביותר
- 4000 מאמרי כאב כל שנה – 1% עוסק בקשישים
- אין מספיק קווים מנחים לטיפול בכאב בגיל המבוגר

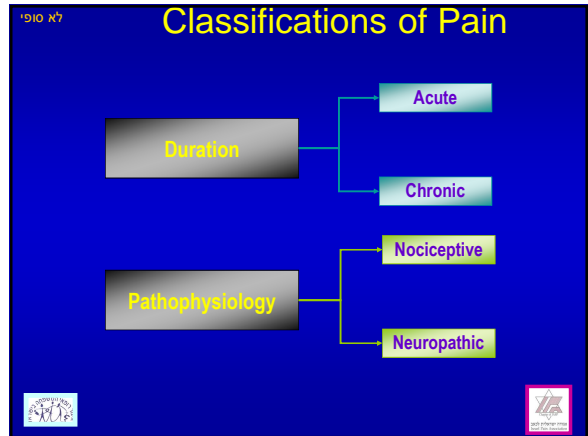

לא סופי

כאב חריף

כאב קצר טווח שנמשך עד מספר שבועות בלבד. נגרם לעיתים על ידי חבלה, פרוצדורות רפואיות ומצבים חריפים, כגון: הרפז זוסטר, דלקת חריפה, של כיס המרה או דלקת פרק ספטית.

The slide includes logos for the Faculty of Health Sciences and the Department of Physical Therapy at the University of Haifa.

לא סופי

כאב כרוני

כאב הנמשך שישה חודשים ברציפות או כאב חוזר. נגרם על ידי מגוון מצבים אחרים, כגון: אוסטיאוארטריטיס של הירך, כאב גב, כאב פאנטום, כאב ראש או כאב על רקע פגיעה במערכת העצבים המרכזית ו/או הפריפריית (כגון נאורלגיה טריגמינלית או נירופטיה סוכרתית)

The slide includes logos for the Faculty of Health Sciences and the Department of Physical Therapy at the University of Haifa.

לא סופי

The Continuum of Pain¹

Insult

Time to resolution

Acute Pain	Chronic Pain
<1 month	≥3-6 months
<ul style="list-style-type: none"> Usually obvious tissue damage Increased nervous system activity Pain resolves upon healing Serves a protective function 	<ul style="list-style-type: none"> Pain for 3-6 months or more² Pain beyond expected period of healing² Usually has no protective function³ Degrades health and function³

Hosp Physician, 2002;38:23-30.
Okifuji, Bonica's Management of Pain, 2001.
3. Chaoum and Stillman, Pain and Touch, 1996.

לא סופי

סוגי הכאב

כאב כרוני/ממושך	כאב אקוטי/חרירי
<ul style="list-style-type: none"> אין תפקיד ביולוגי קבוע, נמשך זמן רב. עוצמת הכאב משתנה מלווה בדיכאון, שקט, פעילות מועטה. דוגמא: OA 	<ul style="list-style-type: none"> תפקיד ביולוגי – "גלאי נזק" זמני – מופיע ונעלם עוצמה הולכת ופוחתת מלווה בחרדה, אי שקט דוגמא: Renal Colic

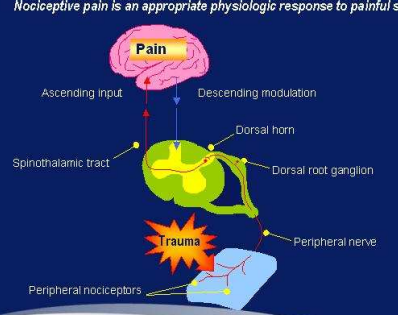

Nociceptive Pain

Nociceptive pain is an appropriate physiologic response to painful stimuli.

Tortora G, Grabowski SR, Principles of Anatomy and Physiology 10th ed. 2003.

4

לא סופי

סוגי כאב

כאב נירופתי	כאב נוסיספטי	
נזק עצבי	נזק לרקמה	הגורם לכאב:
לא נורמלי	נורמלי	תפקוד העצב:
שורף יורה	עמום, חד	תאור הכאב:
נפוצות (אלודיניה)	לרוב אין	תחושות לא רגילות:
DN, OA	חתך, כאב אחרי ניתוח	דוגמאות:

לא סופי

•Diagnosis

לא סופי

Burns Like FIRE

Potential Descriptions of Neuropathic Pain

- Sensations
  - burning
  - paresthesia
  - paroxysmal
  - lancinating
  - electriclike
  - raw skin
  - shooting
  - deep, dull, bonelike ache
- Cardinal signs/symptoms
  - allodynia: pain from a stimulus that does not normally evoke pain
    - thermal
    - mechanical
  - hyperalgesia: exaggerated response to a normally painful stimulus

---

Diagnostic Studies and Limitations

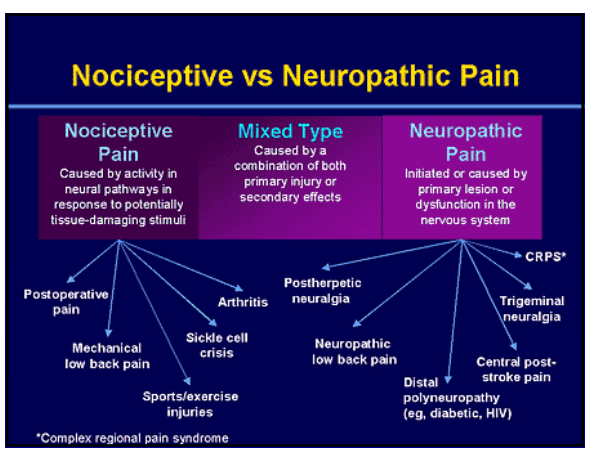
Studies

- Blood studies
- X-ray, CT, MRI
- Electromyography (EMG)
- Nerve conduction velocity (NCV)
- Quantitative sensory testing (QST)
- Epidermal skin biopsy

Limitations of EMG/NCV

- Insensitive in acute injury
- Normal result does not rule out neuropathic pain
- Cannot assess function of small-fiber nerves involved in most neuropathic pain

Galer BS, Dworkin RH. *A Clinical Guide to Neuropathic Pain*. McGraw-Hill Companies; 2000.

לא סופי

סוגי הכאב

כאב ממאיר
שמקורו בגידול סרטני

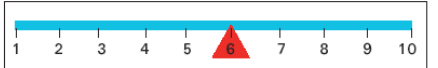

כאב שאינו ממאיר
כל שאר סוגי הכאב

לא סופי

כאב בלתי נסבל   ללא כאב

לא סופי

אינן כאב כלל		סרגל כאב						כאב בלתי נסבל	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10

סרגל כאב				
כאב בלתי נסבל	כאב חזק	כאב בינוני	כאב מועט	אינו כאב כלל
(frowny)	(frowny)	(frowny)	(neutral)	(smiley)

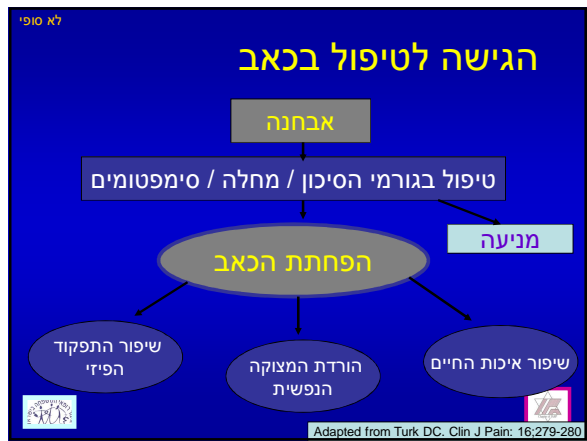

לא סופי

כאב כרוני – גישות כללית

לא סופי

גישה לטיפול בכאב כרוני

- כאב כרוני - מחלה כרונית: טיפול מניעתי
- יש לטפל בכאב במקביל לבידור מקור הכאב
- יש להתייחס לכאב כחלק אינטגרלי ממהלך המחלה ולטפל בו לאורך זמן בהתאם לנדרש.
- אומדן כאב בכל ביקור

לא סופי

Chronic pain, like diabetes, is a chronic illness and should be treated in a similar fashion.

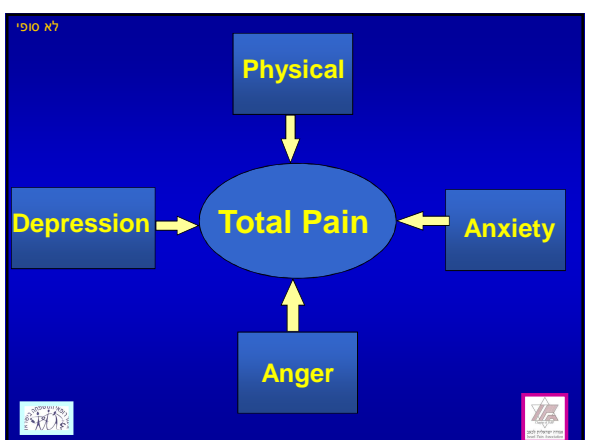

לא סופי

עשרת הדיברות – לטיפול בכאב

- קבע סדר עדיפויות במטרות הטיפול, לדוגמא:
  - הגברת שעות השינה ללא כאב.
  - שיכוך כאב במנוחה גם בזמן ערנות.
  - שיכוך כאב בעמידה או בזמן פעילות.

שלב קשה יותר להשגה. הגדר עם המטופל את עוצמת הכאב הרצויה .

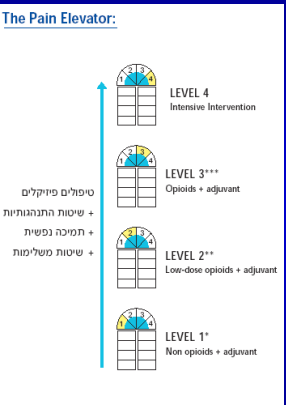

לא סופי

The Pain Elevator:

טיפול פניקלים + שיטות התנהגותיות + תמיכה נפשית + שיטות משלימות

LEVEL 4 Intensive Intervention

LEVEL 3*** Opioids + adjuvant

LEVEL 2** Low-dose opioids + adjuvant

LEVEL 1* Non opioids + adjuvant

לא סופי

עקרונות הטיפול התרופתי:

- דרך הפה – יש להעדיף מתן תרופה דרך הפה או דרך העור, במידת האפשר. בשיטה זו למטופל יש שליטה מלאה על איזון הכאב.
- מסביב לשעון – יש לתת את התרופה "סביב השעון", כלומר לתת אותה בזמנים קבועים עפ"י משך פעילות התרופה; כך, למשל תרופה הפועלת 4 שעות, יש לתת כל 4 שעות.
- עפ"י מעלית הכאב – יש להתאים את עוצמת התרופות המשככות לעוצמת הכאב.
- אבים מתפרצים – דאג למתן תרופה כתוספת לטיפול הקבוע בזמן התגברות הכאב.

לא סופי

עוצמת כאב קלה (1-4) / עוצמת כאב בינונית (5-7) / עוצמת כאב חזקה (8-10)

- לעוצמת כאב קלה: נרשמות תרופות משככות כאב לא אופיאידיות.
- לעוצמת כאב בינונית: נרשמות תרופות לא אופיאידיות, תרופות אופיאידיות חלשות או אופיאידים במינון נמוך.
- לעוצמת כאב חזקה: נרשמות תרופות אופיאידיות.

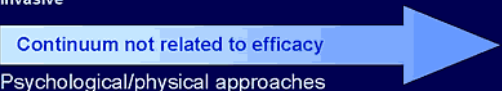

Pain Treatment Continuum

Least invasive Most invasive

Continuum not related to efficacy

Psychological/physical approaches

Topical medications

Oral medications*

Injections*

Interventional techniques*

*Consider referral if previous treatments were unsuccessful.

לא סופי

שימוש בפלצבו?

לא מוסרי!
